

# ПАМ'ЯТКА

## Порядок дій під час надзвичайних ситуацій (НС)

### Дії в зоні раптового затоплення під час повені, паводка:

- зберігати спокій, уникати паніки;
- швидко зібрати необхідні документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;
- надати допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу;
- за можливістю негайно залишити зону затоплення;
- перед виходом з будинку вимкнути електро- та газопостачання, загасити вогонь у грубах;
- зачинити вікна та двері, якщо є час - закрити вікна та двері першого поверху дошками (щитами);
- піднятися на верхні поверхи. Якщо будинок одноповерховий, зайняти горищні приміщення;
- до прибуття допомоги залишайтеся на верхніх поверхах, дахах, деревах чи інших підвищеннях, сигналізуйте рятувальникам, щоб вони мали змогу швидко вас знайти;
- перевірте чи немає поблизу постраждалих, надайте їм, за можливістю, допомогу;
- потрапивши у воду, зніміть з себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, якими можна скористатися до надходження допомоги;
- не переповнюйте рятувальні засоби (човни, плоті тощо).

### Дії під час урагану, бурі, смерчу та шквального вітру

- закрийте вікна і двері у всіх будинках та виробничих приміщеннях;
- відключіть електроенергію;
- підготуйте необхідні речі (по сезону), продукти харчування, воду, електричні ліхтарі;
- не стійте поблизу будівель, великих дерев, ліній електропередач;
- при необхідності сховайтесь в підвалах, захисній споруді;
- надайте допомогу молодшим учням, хворим.

### Дії у разі терористичного акту:

- не торкайтесь у транспорті, житлових та громадських приміщеннях або на вулиці нічийних пакетів (сумок), не підпускайте до них інших. Повідомте про знахідку працівника поліції;
- у присутності терористів не виказуйте своє невдоволення, утримайтесь від різких рухів, лементу й стогонів;
- при погрозі застосування терористами зброї лягайте на живіт, захищаючи голову руками, якомога далі від вікон, зашкленених дверей, проходів, сходів;
- використайте будь-яку можливість для порятунку;
- якщо відбувся вибух – вживайте заходів щодо недопущення пожежі та паніки, надайте домедичну допомогу постраждалим;
- намагайтесь запам'ятати прикмети підозрілих людей і повідомте їх прибулим співробітникам спецслужб.

### Дії у разі захоплення будівлі:

Якщо ви опинились у будинку (приміщенні, території), захопленому терористами, але не були ними знайдені, необхідно:

- зберігати спокій та намагатись уникнути контакту з терористами;
- якомога тихіше повідомити правоохоронні органи про терористичну атаку, а також про своє місцеперебування, після вашого повідомлення антитерористичними підрозділами буде вжито вичерпних заходів для збереження вашого життя та здоров'я;
- не палити;
- не наближатися до дверей та вікон;
- чітко виконувати інструкції та команди правоохоронців;
- сховати свої документи та візитні картки.

**Евакуація з будівлі необхідна не лише під час пожежі, а й землетрусів, повеней та інших надзвичайних ситуацій, якщо будівля закладу освіти є небезпечною для людей, які там перебувають.**

**Під час проведення евакуації та гасіння пожежі необхідно:**

- евакуація здійснюється за відповідним звуковим сигналом, який, у разі потреби, активує адміністрація або особа, яка виявила пожежу;
- визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи та виходи до безпечної зони у найкоротший строк;
- ліквідувати умови, які сприяють виникненню паніки;
- евакуацію людей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних із ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння;
- ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування у небезпечній зоні здобувачів освіти;
- закрийте двері та вікна.
- візьміть з собою сумку для надання домедичної допомоги;
- виставляти пости безпеки на входах у будівлі, щоб унеможливити повернення здобувачів освіти і працівників до будівлі, де виникла пожежа;
- у разі гасіння слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- щоб запобігти поширенню вогню, диму, слід утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також – від розбивання скла;
- при прибутті до безпечної зони не розходитися і залишатися разом із групою;
- коли небезпечні умови зникли, здійсніть зворотню евакуацію назад до кабінетів.

**Дії при виникненні ситуації, у яких є загроза вторгнення або загроза масових насильницьких дій та небезпеки:**

- якщо є змога – подайте знак тривоги, але це не повинна бути пожежна сигналізація;
- слідкуйте за ситуацією і переоцінюйте її;
- попередьте інших, щоб вони негайно сховалися та забезпечили безпеку здобувачів освіти;
- зберіть здобувачів освіти всередині безпечного приміщення, якомога далі від загрози;
- закрийте і замкніть двері ключем (за можливістю);
- перемістіть меблі, щоб заблокувати доступ від загрози;
- у разі загрози стрілянини всі мають швидко лягти на підлогу і за можливості накритися меблями, щоб не бути мішенню;
- вимкніть світло та всі пристрої, які можуть його подати;
- вимкніть усі пристрої, що видають звуки: мобільні телефони, радіоприймачі;
- зберігайте тишу;
- тримайтеся якомога далі від дверей і вікон;
- залишайтеся спокійними, заспокоюйте тих, хто нервує.

**Дії у разі перестрілки:**

- якщо стрілянина застала вас на вулиці, відразу ж ляжте й озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави. Пам'ятайте, що автомобіль – не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а пальне – вибухонебезпечне. За першої нагоди сховайтеся у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтеся закінчення перестрілки;
- проводьте заходи для порятунку дітей, за необхідності прикрийте їх своїм тілом. За можливості повідомте про інцидент співробітників поліції;
- якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку, – укрийтеся у ванній кімнаті й ляжте на підлогу, тому що перебувати у кімнаті небезпечно через можливість рикошету. Перебуваючи в укритті, стежте за можливим початком пожежі. Якщо пожежа почалася, а стрілянина не припинилася, залиште квартиру й сховайтеся в під'їзді, далі від вікон.

### **Дії у разі захоплення транспорту:**

- якщо ви знаходитесь в захопленому автобусі, маршрутному таксі – не привертайте до себе уваги терористів. Огляньте салон, визначте місця можливого укриття на випадок стрілянини;
- заспокойтеся, спробуйте відволіктися від того, що відбувається;
- зніміть ювелірні прикраси;
- не дивіться в очі терористам, не пересувайтеся по салону та не відкривайте сумки без їхнього дозволу;
- не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку;
- якщо представники влади почнуть спробу штурму, – лягайте на підлогу між кріслами й залишайтеся там до закінчення штурму;
- після звільнення – негайно залиште автобус, маршрутне таксі, тому що не виключена можливість його замінування терористами й вибуху парів бензину.

### **Дії у разі пожежі:**

працівник ліцею, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном до найближчого пожежно-рятувального підрозділу (при цьому слід чітко назвати географічне місце об'єкта, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище);
- залучити систему оповіщення про пожежу; розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;
- сповістити про пожежу керівника закладу та установи або особу, що його заміщує;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними в закладі та установі засобами пожежогасіння;

Керівник закладу та установи або особа, яка його заміщує, що прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

- перевірити, чи повідомлено пожежно-рятувальний підрозділ про виникнення пожежі;
- здійснювати керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів. У разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили та засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників навчально-виховного процесу, евакуйованих з будівлі, за списками та журналами обліку навчальних занять;
- виділити для зустрічі пожежно-рятувальних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;
- перевірити включення в роботу системи протипожежного захисту;
- вилучити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією та ліквідацією пожежі;
- у разі потреби викликати до місця пожежі медичну та інші служби;
- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами щодо ліквідації пожежі;
- організувати відключення мереж електропостачання, систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, що сприяють запобіганню поширенню пожежі;
- організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити в разі потреби їх охорону;
- інформувати керівника пожежно-рятувального підрозділу про наявність людей у будівлі.